

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту

Розглянуто та затверджено на засіданні
кафедри педагогіки та освітнього менеджменту
Протокол № 15 від 01 лютого 2023 року
Завідувач кафедри _____ Кузнєцова Н. В.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Сучасні педагогічні системи

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Освітньо-професійна програма Освітній менеджмент у педагогічних системах

П.І.Б. викладача	Кравчук Оксана Володимирівна
Науковий ступінь, вчене звання, посада	Доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту
Контактні дані викладача	E-mail: okskravth@gmail.com т. моб. 067-283-66-05
Консультації	Вівторок - 16:00-17:00

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 3	<u>Обов'язкова/ вибіркова</u>
	Рік підготовки:
	1-й
	Семестр
	1-й
	Лекції
	6 год.
	Практичні, семінарські
	6 год.
	Самостійна робота
	78 год.
	Форма підсумкового контролю: <u>іспит</u>

2. Анотація до курсу

Міцність соціальних, політичних та економічних основ кожної держави залежить від освіти її громадян. Не випадково, міжнародною тенденцією є збільшення кількості здобувачів освіти. Відтак, у переважній більшості країн світу освіта віднесена до найактуальніших та пріоритетних сфер діяльності. Адже саме освіта забезпечує підвищення ефективності виробництва, зростання продуктивності праці. Отож, навчальний курс «Сучасні педагогічні системи» спрямований на ознайомлення з міжнародним освітнім досвідом, виявлення сутності, головних напрямів та чинників функціонування та розвитку сучасних країн.

Перевагами даного курсу є вміння бачити систему освіти як педагогічну систему; аналізувати, порівнювати й оцінювати педагогічні системи різних країн; використовувати зарубіжні освітні тенденції у вітчизняній практиці; розглядати варіанти функціонування авторських педагогічних систем; розглядати діяльність закладу освіти як сучасної педагогічної системи.

3. Технологічна карта дисципліни

№	Зміст	Завдання	Контроль
Змістовий модуль 1 <i>Сучасна освіта як система і процес</i>			
Тема 1. Педагогічна система як предмет дослідження та теоретичного узагальнення	Передумови виникнення, мета, завдання та структура навчальної дисципліни. Зв'язок з іншими науками. Аналіз ключових понять: освіта, система, системний підхід, освітня система, система освіти, педагогічна система, їх співвідношення. Ознаки педагогічних систем. Класифікації педагогічних систем.	Написання есе	Опитування
Тема 2. Розвиток сучасних педагогічних систем	Характеристика педагогічних систем у зарубіжних країнах: Фінляндська республіка, Сполучені Штати Америки, Бразилія, Японія, Сінгапур. Особливості системи освіти України як педагогічної системи. Інноваційні педагогічні системи.	Завдання порівняльного характеру	Усна доповідь
Змістовий модуль 2 <i>Типологія сучасних педагогічних систем</i>			
Тема 3. Авторські педагогічні системи	Педагогічні системи А. Макаренка, В. Сухомлинського, О. Захаренко. Авторська школа М. Гузика. Освітня технологія «Росток». Освітня система А. Цимбалару «Світ чекає крилатих». Системні інноваційні педагогічні технології (за І. Дичківською).	Проектування	Тестування
Тема 4. Діяльність учасників освітнього процесу як педагогічна система	Педагогічна діяльність учителя як педагогічна система. Педагогічний процес як система. Урок як педагогічна система. Дитячі об'єднання та організації як педагогічна система.	Завдання	Опитування

Змістовий модуль 3
Заклад освіти як сучасна педагогічна система

<p>Тема 5. Заклад дошкільної освіти як сучасна педагогічна система</p>	<p>Заклади дошкільної освіти в системі національної освіти. Типи закладів дошкільної освіти, їх функції. Освітній процес в закладі дошкільної освіти. Взаємодія сім'ї та ЗДО у вихованні дітей. Наступність у роботі ЗДО та ЗЗСО.</p>	<p>Завдання</p>	<p>Розробка та захист презентації</p>
<p>Тема 6. Заклад загальної середньої освіти як педагогічна система й об'єкт управління</p>	<p>Загальна середня освіта – основна ланка безперервної освіти. Заклад загальної середньої освіти та його внутрішня будова. Основні підсистеми та процеси в ЗЗСО. Види ЗЗСО. Режим та результати діяльності ЗЗСО. Нова українська школа – концепція освітніх змін в початковій освіті.</p>	<p>Проектування</p>	<p>Усна доповідь</p>
<p>Тема 7. Заклад позашкільної освіти як педагогічна система</p>	<p>Нормативно-правове регулювання позашкільної освіти. Система та структура позашкільної освіти в Україні. Система закладів позашкільної освіти: гуртки, секції, табори, центри, клуби, культурно-освітні об'єднання, спортивні заклади освіти.</p>	<p>Завдання</p>	<p>Усне опитування</p>

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання за всіма видами контролю

Бали			Критерії оцінювання навчальних досягнень	
За національною шкалою	Шкала ЄКТС		Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач вищої освіти			
2...5	1...100	F...A		
5	90 ... 100	A	Здобувач освіти виявляє всебічні, систематичні й глибокі знання з питань функціонування сучасних, освітніх систем; розуміє сутність педагогічних понять, явищ та процесів у педагогічних, освітніх системах, проявляє здібності у розумінні, логічному та стислому трактуванні навчального матеріалу.	Здобувач вільно орієнтується в матеріалах змістових модулів. Здійснює аналіз наукової та педагогічної бази з педагогіки і освіти. Аналізує додаткові педагогічні джерела. Активно приймає участь у дискусіях та диспутах з питань освіти. Вміє довести і обґрунтувати власну точку зору. Виконує всі завдання самостійно, творчо та у поданому обсязі.
4	75 ... 89	C ... B	Здобувач освіти виявив, у загальному, хороші знання навчального матеріалу з основних напрямів розвитку освітніх систем, що передбачені програмою, але допустив не серйозні помилки; засвоїв основну літературу; здатний до самостійного використання та впровадження	Завдання виконано, але без творчого підходу. Висновки та узагальнення потребують осмислення та систематизації. Здобувач освіти впевнений у власних висновках, однак, вони потребують певного уточнення. Практичні завдання виконані

			отриманих знань у подальшій діяльності.	самостійно, однак без творчого підходу. Приймає активну участь вправах та обговореннях.
3	60 ... 74	E ... D	Здобувач освіти виявив основні базові знання основного навчального матеріалу, необхідні для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; здебільшого виконав завдання, передбачені програмою дисципліни; ознайомився з основною літературою; при виконанні завдань допустив помилки у відповідях на питання, однак здатний до самостійного доопрацювання програмного матеріалу.	Завдання виконує типово та посередньо. Здобувач освіти невпевнений у власних висновках. Задовільно орієнтується в матеріалі дисципліни, а також у виокремлених проблемах, відповідь розкрито неповністю, присутні певні недоліки.
2	35 ... 59	FX	Здобувач освіти має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу з дисципліни; допускає значні помилки при виконанні завдань; може їх усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.	Реалізує частину завдання за підтримки викладача.
2	1 ... 34	F	Здобувач освіти взагалі не володіє навчальним матеріалом	Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги та участі викладача.

Критерії оцінювання за різними видами робіт

Вид роботи	Бали	Критерії
<p>Семінарські / практичні заняття: виконання завдань, відповіді на питання, участь у дискусіях та диспутах, обговорення проблемних питань, підготовка доповідей та розробка презентацій</p>	0-3	<p>Здобувач не виконує поставлені завдання або виконує неправильно, не відповідає на питання, відповідає на питання неправильно, не бере участі у дискусіях та диспутах, не бажає обговорювати проблемні питання, не готує доповіді та презентації до заданих тем.</p>
	4-6	<p>Здобувач виконує поставлені завдання не в повному обсязі, з певними помилками; відповідає на питання з не досить точно, не дає повні та розгорнуті відповіді; приймає участь у дискусіях та диспутах час від часу не аргументуючи свою думку та не підкріплюючи її теоретичним матеріалом; обговорюючи проблемні питання орієнтуються у змісті дисципліни; готує доповіді та розробляє презентації з наявними помилками, недоліками та помітними хибами.</p>
	7-8	<p>Здобувач виконує завдання вчасно, правильно із дотриманням вимог та рекомендацій викладача; дає повні та розгорнуті відповіді на питання; систематично приймає участь у дискусіях та диспутах, де демонструє глибокі теоретичні знання та уміння користуватися ними у практичній діяльності; під час обговорення проблемних питань здатний відстоювати власну думку, розкривати суть питання, пропонувати шляхи для розв'язання; готує доповіді та</p>

		розробляє презентації із дотримання відповідних правил, показує уміння працювати з літературою, інформацією, узагальнювати та виокремлювати головне.
Виконання самостійної роботи: робота з літературою та Інтернет-джерелами, розробка проекту/плану/алгоритм у дослідження, завдання порівняльного характеру.	0-3	Здобувач не виконує завдання для самостійної роботи; не демонструє уміння працювати з літературою та Інтернет-джерелами або працює з літературними джерелами не правильно, без посилань, порушує правила академічної доброчесності; не надає розробку проекту/плану/алгоритму дослідження, розробляє проект/план/алгоритм дослідження не дотримуючись сформульованих вимог та рекомендацій викладача, не може пояснити хід та процес розробки проекту/плану/алгоритму дослідження; не виконує завдання порівняльного характеру, виконує завдання, однак немає порівняння за заданими параметрами, завдання виконано з описовим характером.
	4-6	Здобувач демонструє уміння та навички роботи з літературою та Інтернет-джерелами, порушує правила оформлення літературних джерел, допускає помилки у цитуванні; подає власну розробку проекту/плану/алгоритму дослідження з певними помилками чи неточностями, не дотримується послідовності розробки проекту/плану/алгоритму дослідження, етапи розробки проекту/плану/алгоритму дослідження змінено місцями; не

		може пояснити алгоритм розробки проекту/плану/алгоритму дослідження;
	7-8	Здобувач показує сформовані та розвинені уміння роботи з літературою та Інтернет-джерелами, здатний аналізувати, систематизувати та узагальнювати інформацію й подавати її аргументовано; надає розробки проекту/плану/алгоритму дослідження, дотримується вимог та рекомендацій викладача, розробку проекту/плану/алгоритму дослідження здійснює згідно алгоритму та дотримується всіх етапів, може пояснити та захистити власну розробку; завдання порівняльного характеру виконує чітко, уміє саме порівняти інформацію, знайти спільне та відмінне, переваги та недоліки, здатний порівняти відомості графічним способом (побудувати структурно-логічну схему, використати круги Ейлера, накреслити порівняльну таблицю тощо)

Критерії оцінювання підсумкового контролю (іспит)

Бали	Критерії
0	Здобувач не з'явився на іспит; не дає відповіді на питання білету; показує незадовільні знання, відмовляється відповідати взагалі.
1-5	Здобувач освіти в цілому не відповів на питання білету, не в змозі викласти зміст більшості питань, не орієнтується в понятійному апараті дисципліни, допускає суттєві помилки.
6-10	Здобувач, в цілому відповів на поставлені питання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь,

	помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання літературних джерел.
11-15	Здобувач дає правильну вичерпну відповідь на поставлені питання, при цьому показує достатні знання понятійного апарату і літературних джерел, вміє аргументувати свої думки та підтверджувати їх теоретичними відомостями.
16-20	Здобувач глибоко та всебічно розкрив зміст питань, відповів на всі додаткові питання, продемонстрував володіння теоретичним матеріалом з дисципліни та умінням застосувати теоретичні відомості на практиці, робить правильні висновки та узагальнення.

5. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний та /або періодичний контроль										ПК	Сума	
1 сем	ЗМ 1		ЗМ 2			ЗМ 3					20	100
	T1	T2	T3	T4		T5		T6	T7			
	С/р	С/р	С/р	П	С/р	П	С/р	С/р	П	С/р		
	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8		

Умовні позначення:

ЗМ – змістовий модуль

T – тема заняття

С/р – завдання для самостійної роботи

П – практичне заняття

ПК – підсумковий контроль

6. Рекомендована література

Основна

1. Анєнкова І. П., Байдан М. А., Горчакова О. А., Руссол В. М. Педагогіка. Навчальний посібник. Львів : «Новий Світ 2000», 2020. 567 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. 3-тє видання, виправлене. К. : Академвидав, 2015. 304 с.
3. Енциклопедія освіти / Акад.пед.наукУкраїни/голов.ред.В. Г. Кремень. К. : Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.
4. Закон України «Про освіту» (від № 910-IX від 17.09.2020). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19?find=1&text=приватн#Text>.
5. Закон України «Про дошкільну освіту» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 49, ст. 25 із змінами). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>.
6. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2020, № 31, ст. 226 із змінами). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>.

7. Закон України «Про позашкільну освіту» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 46, ст. 393 із змінами). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>.
8. Ковальчук В. А. Освітньо-виховні системи закладів середньої освіти: навчально-методичний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018. 120 с.
9. Кравчук О., Шелепко Г. Організація інклюзивного навчання у системі управління діяльністю в закладі освіти. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи*. №1(7), 2022. <http://ppsh.udpu.edu.ua/article/view/261222>
10. Кристопчук Т. Є. Тенденції розвитку освіти в країнах Європейського союзу: порівняльний аналіз. *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ*: збірник наукових праць. № 1 (15). Рівне: РВЦ МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2016. 211 с. С. 49-58.
11. Левківський М., Пащенко Д. Історія педагогіки. Центр учбової літератури, 2016. 380 с.
12. Нова українська школа: порадник для вчителя/за заг.ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
13. Норкіна О.Ф. Формування сучасного освітнього простору в Україні. URL : <https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/elopen/aktprob.11.125.pdf>.
14. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навчальний посібник / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук. Київський університет імені Бориса Грінченка. Рівне : Овід, 2012. 352 с.
15. Педагогіка (Загальна та історія педагогіки) : навчально-методичний посібник / А. А. Тимченко. Миколаїв : СПД Румянцева, 2019. 241 с.
16. Kravchuk O. V., Voloshyna H. P., Roienko L. M. Torchynska T. A., Voloshyn P. M. Formation of professional competencies of future primary school teachers at linguodidactic cycle classes. *International periodic scientific journal. Sergeieva&Co, Karlsruhe, Germany. Issue №19. Part 3. 2022. P. 65-79.* <https://www.moderntechno.de/index.php/meit/issue/view/meit19-03/meit19-03>

Додаткова

1. Биковська О. Освіта як система. Тріада «Людина-Освіта-Держава». *Рідна школа*, 2017. № 9-10 (вересень-жовтень). С. 68–73.
2. Братко М. Система освіти США: структура, традиції управління, особливості вищої освіти. *Освітологічний дискурс*, 2017, № 3-4 (18-19). С. 252–268.
3. Гарачук Т. В. Модернізація початкової освіти як сучасної педагогічної системи. *Scientific and pedagogical intertship «Pedagogy and psychology: productive interaction in the educational process»* : Intertship proceedings, February 8 – March 19, 2021. Wloclawek, Republic of Poland : «Baltija publishing», 2021. P. 42–46.
4. Гарачук Т. В. Роль ранкової зустрічі в освітній системі Нової української школи. *Інноваційна педагогіка*. Одеса, 2021. Випуск 36. С. 137–142.
5. Гарачук Т. В. Phenomenal Based Learning в освітньому процесі початкової школи: системний підхід. Доступність і неперервність освіти впродовж життя: зарубіжний досвід та національна практика: збірник тез доповідей науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю (Івано-Франківськ, 17 травня 2022 р.). Івано-Франківськ, 2022. С. 135–138.

6. Гарачук Т. В. Освітня система Фінляндії: виклики та можливості. Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективирозвитку : Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (20 травня 2022 р.) / за заг. ред. В. В. Ягоднікової. Одеса : видавець Букаєв В. В., 2022. С. 12–16.
7. Диса О. В. Педагогічна система як основа розвитку особистісної зрілості студентів. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія»*. Педагогічні науки. 2019. № 1 (17). С. 13–19.
8. Кравчук О. Співпраця з батьками у новій українській школі - тяглість традицій і новаторство. *Інноваційна педагогіка*. Вип. 54. Т. 1. 2022. http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/54/part_1/3.pdf
9. Прошкін В. В. Педагогічна система як предмет наукового дослідження. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2015. Вип. 4. С. 7–12.
10. Самойленко В. М., Топузов О. М., Вішнікіна Л. П. Дидактика географії : монографія. К. : Ніка-Центр, 2013. 570 с.

7. Електронні інформаційні ресурси

Інформаційні ресурси

www.president.gov.ua	Офіційне партнерство Президента України
www.mon.gov.ua	Міністерство освіти і науки України
https://www.intel.co.uk/content/www/uk/en/education/k12/teachers.html	Сайт Intel® у сфері освіти
https://ooiuv.odessaedu.net	КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
https://nus.org.ua/tag/learning-together/	Нова українська школа
https://nushub.org	Хаб Нової української школи

Пошукові системи

1. www.google.com.ua
2. www.meta.ua
3. www.bing.com
4. www.yahoo.com
5. www.baidu.com

Наукові бібліотеки

http://www.nbu.gov.ua/	Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
https://dntb.gov.ua	Державна науково-технічна бібліотека України
https://nlu.org.ua	Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
http://odnb.odessa.ua	Одеська національна наукова бібліотека
https://korolenko.kharkov.com	Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
http://dnpb.gov.ua/ua/	Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського
http://lukl.kyiv.ua	Публічна бібліотека імені Лесі Українки

Неформальне навчання

Перелік онлайн-курсів

Студент має право обрати не більше двох курсів з наведеного переліку онлайн-курсів, розташованих на платформі ed-era.com. Наявність сертифіката і короткої доповіді за результатами проходження курсу студент може отримати до 5 балів за кожен курс. Таким чином за результатами неформальної освіти здобувач має право отримати до 10

балів.

1. Безпечний простір. Онлайн-курс про організацію безпечного психосоціального освітнього простору для вчителів і дітей, створений на основі матеріалів-посібників за рекомендаціями МОН <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/636>
2. Бери й роби. Змішане та дистанційне навчання https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra_Osvitoriya+BR102+2020/about
3. Вчителі 2.0. Онлайн-курс із професійного розвитку та наставництва <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/2950>
4. Недискримінаційний підхід у навчанні <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-Studena+Inc+1/about>
5. Онлайн-курс для вчителів початкової школи <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:MON-EDERA-OSVITORIA+ST101+st101/about>
6. Права людини в освітньому просторі https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EDERA_OSCE+HRE101+2019/about
7. Про дистанційний та змішаний формати навчання. Онлайн-курс для вчителів та керівників шкіл <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:MON-DECIDE+1+2020/about>
8. Про школу для вчителів https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EDERA_PROSCHOOL+PS101+2020/about
9. Сміливі навчати. Онлайн-курс про вчителювання у час кризи https://study.ed-era.com/uk/courses/course/1762?_ga=2.140099699.1303955167.1694447393-360399328.1692355609
10. Управління школою. Практикум <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EDERA-PROSVITCENTER+SM101+sm101/about>
11. Школа для всіх. Онлайн-курс про організацію інклюзивного освітнього середовища <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/409>